

SYLLABUS (II ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za pedagogiju Studijski program: <i>Pedagogija i Specijalna pedagogija</i>				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	METODIKA NASTAVNOG RADA				
Šifra/kod	FIL PED 511	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	Jednopedmetni: 6 Dvopedmetni: 3
Ciklus studija	II ciklus	Semestar	III; zimski	NPP 2019/2020	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema preduvjeta za upis kolegija/nastavnog predmeta.				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S jezik				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Prof. dr. Sandra Bjelan			
	Kontakt podaci	Kabinet: 104/II E-mail: sandra.bjelan@pedagogijaffsa.co m sandra.bjelan@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 142	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik/ca	Ime i prezime	v. asist. Belma Alić Ramić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 104/II E-mail: belma.alic.ramic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 142	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati		predavanja	seminar	vježbe	
	Jednopedmetni studij	2	0	3	
	Dvopedmetni studij	1	0	1	
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Nastavni predmet <i>Metodika nastavnog rada</i> nudi studentima sadržaje o metodici nastavnog rada u teoriji i praksi odgoja i obrazovanja, mjestu metodika nastavnog rada u odgojno-obrazovnom radu, razvijenosti pojedinih metodika nastavnog rada, trendovima u razvoju savremenih metodika nastavnog rada, specifičnostima metodike razredne nastave, nastave prirodno-matematičkog područja, nastave društvenog područja, nastave jezičko-umjetničkog područja, vjeronaučne nastave, te specifičnostima spoznaje u pojedinim nastavnim područjima i nastavnim umijećima. Također, kroz nastavni predmet će biti ponuđeni i sadržaji o suvremenim koncepcijama podučavanja i učenja.				
Cilj kolegija/					

nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata i studentica sa savremenim teorijskim i praktičnim problemima metodika nastavnog rada. Studenti i studentice će biti informirani o specifičnostima procesa učenja i poučavanja unutar različitih predmeta, specifičnostima metoda i tehnika nastavnog rada, različitim pristupima u organizaciji podučavanja sadržaja, učenja učenika, postizanja ishoda učenja, te različitim postupcima i tehnikama praćenja i valorizacije. Također, cilj je upoznavanje studenata s efikasnim strategijama i modelima podučavanja i učenja u nastavi, te osposobljavanje za primjenu suvremenih koncepcija nastave.
SDG (cilj održivog razvoja)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje SDG10 – Smanjenje nejednakosti
Ishodi učenja	<p>Studenti i studentice će, nakon odslušanog sadržaja iz nastavnog predmeta, realiziranih nastavnih aktivnosti/zadataka i položenog ispita, moći/biti u stanju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. definirati osnovne pojmove iz oblasti metodike nastavnog rada, 2. objasniti mjesto metodike nastavnog rada u teoriji i praksi odgoja i obrazovanja, 3. argumentirati interdisciplinarnu prirodu i specifičnosti metodika nastavnog rada na svim razinama obrazovanja, 4. kritički promišljati o trendovima u razvoju metodika, 5. kritički promišljati o strategijama i modelima učenja i podučavanja, 6. razraditi pismenu pripremu za realizaciju nastavnog sata, 7. osmisлити realizaciju nastavnog sata primjenjujući različite koncepcije nastave, 8. napisati scenarij za realizaciju pedagoške radionice, 9. realizirati pedagošku radionicu, 10. demonstrirati nastavna umijeća u konkretnoj nastavnoj situaciji.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa obavezama i očekivanjima u okviru predmeta
2.	Metodika nastavnog rada u teoriji i praksi odgoja i obrazovanja: određenje metodika nastavnog rada Razvoj i interdisciplinarnost pojedinih metodika nastavnog rada Predrasude o metodikama i trendovi u razvoju metodika
3.	Didaktičko-metodičke odrednice <i>pedagoške radionice</i>
4.	Odjeljenska zajednica u osnovnoj i srednjoj školi – metodičke specifičnosti
5.	Nastava usmjerena na učenika: podučavanje i učenje u nastavi Interaktivno učenje u tandemu i malim grupama
6.	Metodika razredne nastave – osnovni problemi i specifičnosti metodike razredne nastave
7.	Metodika predmetne nastave - osnovni problemi i specifičnosti metodika nastavnih predmeta jezičnog područja: maternji jezik i strani jezik

8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Metodika predmetne nastave - osnovni problemi i specifičnosti metodika nastavnih predmeta prirodno-matematičkog i društvenog područja
10.	Metodika predmetne nastave - osnovni problemi i specifičnosti metodika nastavnih predmeta tjelesnog, umjetničkog i vjeronaučnog područja
11.	Specifičnosti metodika nastave u srednjoj školi i metodika visokoškolske nastave
12.	Problemsko učenje u nastavi Učenje putem rješavanja problema u nastavi
13.	Projektna nastava Učenje pomoću udžbenika, poluprogramirano i programirano učenje
14.	E-okruženje za učenje, učenje na daljinu, e-učenje
15.	Sistematizacija gradiva, evaluacija rada u semestru i potpisi
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
I termin	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
II termin	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe realiziraju se u skladu s prirodom sadržaja poučavanja i učenja. Nastavni sadržaj realizira se kroz kombinaciju frontalnog, grupnog, individualnog i individualiziranog oblika rada. Metode nastavnog rada koje se koriste u nastavnom procesu su: verbalno-tekstualne (usmeno izlaganje, razgovor i rad na tekstu), te ilustrativno-demonstrativne uz praktični rad (realizaciju nastavnih sati u osnovnim i srednjim školama, te pedagoških radionica). S obzirom na prirodu sadržaja i specifičnost nastavnog predmeta, individualni i praktični rad studenata su najčešći načini realizacije nastavnog procesa u ovom semestru.			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Polusemestralni ispit	20 bodova	20%
	2.	Izvođenje/realizacija nastavnog sata	25 bodova	25%
	3.	Izvođenje/realizacija pedagoške radionice	25 bodova	25%
	4.	Završni usmeni ispit	30 bodova	30%
	Ukupno: 100 bodova			100%

	<p>Navedene aktivnosti su predispitne aktivnosti, a predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polusemestralni ispit je obavezna aktivnost za sve studente bez obzira u kojem statusu studiraju (redovni, redovni-samofinansirajući i vanredni studij) koja se realizira u pismenoj formi u terminima predviđenim za polusemestralnu provjeru znanja studenata. Na polusemestralnom ispitu student može ostvariti maksimalno 20 bodova. Ova aktivnost nije eliminatorna. • Izvođenje/realizacija nastavnog sata je obavezna aktivnost za sve studente bez obzira u kojem statusu studiraju (redovni, redovni-samofinansirajući i vanredni studij). Studenti će se blagovremeno, s predmetnim nastavnikom i saradnikom, dogovoriti o mjestu, vremenu i sadržaju realizacije nastavnih sati u osnovnim/srednjim školama. Ova aktivnost može biti bodovana s maksimalno 25 bodova. • Izvođenje/realizacija pedagoške radionice je obavezna aktivnost za studente u ovom semestru bez obzira u kojem statusu studiraju (redovni, redovni-samofinansirajući i vanredni studij). Studenti će se blagovremeno s predmetnim nastavnikom i saradnikom dogovoriti o realizaciji pedagoške radionice. Ova aktivnost može biti bodovana s maksimalno 25 bodova. • Završni usmeni ispit je obavezna aktivnost koja se realizira u usmenoj formi u terminima predviđenim za završnu provjeru znanja studenata. Studenti su obavezni nakon realiziranih nastavnih sati i pedagoške radionice napisati didaktičko-metodičku refleksiju koja će biti osnova za razgovor na završnom usmenom ispitu. Na završnom ispitu student može ostvariti maksimalno 30 bodova. <p>Bodovi koji se ostvaruju tokom nastave, obzirom na karakter i funkciju koju imaju u ostvarivanju ishoda učenja, ne mogu se nadoknaditi na završnom ispitu.</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda 5 (F) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova</p>
Literatura	<p><i>Obavezna (odabrana poglavlja):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Borić, E. (2013), <i>Metodika visokoškolske nastave</i>, Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera - Učiteljski fakultet u Osijeku 2. Hubijar, Z. (2010), <i>Metodika početnog čitanja i pisanja</i>, Sarajevo: Rabic 3. Bežen, A. (2008), <i>Metodika znanost o poučavanju nastavnog predmeta</i>, Učiteljski fakultet, Zagreb: Profil 4. Zan, De I. (1999), <i>Metodika nastave prirode i društva</i>, Zagreb; Školska knjiga 5. Pranjić, M. (1997), <i>Metodika vjeronaučne nastave</i>, Zagreb: Katehitički salezijanski centar

6. Liebeck, P. (1995), *Kako djeca uče matematiku*, Zagreb: Educa
7. xxx (1986), *Metodike u sustavu znanosti i obrazovanja*, Zagreb: Školske novine
8. Rosandić, D. (1986), *Metodika književnog odgoja i obrazovanja*, Zagreb, Školska knjiga
9. Ćukušić, M. i Jadrić, M. (2012), *e-učenje: koncept i primjena*, Zagreb: Školska knjiga
10. Ivić, I., Pešikan A. i Antić, S (2001), *Aktivno učenje - priručnik za pripremu metoda aktivnog učenja /nastave*, Beograd: Institut za psihologiju (str. 19-55 i 114-139) (e-izdanje: http://www.pefja.kg.ac.rs/preuzimanje/Materijali_za_nastavu/Prirucnik.pdf)
11. Furlan, I. (1990), *Psihologija podučavanja*, Zagreb: Školska knjiga (str. 18-51)
12. Muminović, H. (2000), *Mogućnosti efikasnijeg učenja u nastavi*, Sarajevo: DES (str. 117-149)
13. Desforges, C. (2001), *Uspješno učenje i poučavanje*, Zagreb: Educa (str. 145-158)
14. Dryden, G. i Vos, J. (2001), *Revolucija u učenju*, Zagreb: Educa (str. 297-341; 401-435)
15. Jensen, E. (2003), *Super nastava (nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje)*, Educa, Zagreb (str. 131-145; 183-197; 221-235)
16. Klippert, H. (2001), *Kako uspješno učiti u timu*, Zagreb: Educa (str. 22-44)
17. XXX (1984), *Problemsko učenje u nastavi*, Zbrnik radova, Loznica (str. 32-35)
18. Krkljuš, S. (1977), *Učenje putem otkrića*, Novi Sad: Radnički univerzitet (str. 33-45; 128-129)

Dodatna i preporučena (odabrana poglavlja):

1. Mattes, W. (2007), *Rutinski planirati – učinkovito poučavati*, Zagreb: Naklada Ljevak
2. Milijević, S. (2005), *Osnovni problemi metodike univerzitetske nastave*, u: Inovacije u univerzitetskoj nastavi, Banja Luka
3. Terhart, E. (2001), *Metode poučavanja i učenja*, Zagreb: Educa
4. Killen, R. (2005), *Effective teaching strategies: Lessons from Research and Practice*, Australija: Viktorija (prijevod Magdalene i Milana Živkovića: Rješavanje problema kao nastavna strategija) (str. 176-193)
5. Kiryacou, K. (1995), *Temeljna nastavna umijeća*, Zagreb: Educa
6. Matijević, M. i Radovanović, D. (2011), *Nastava usmjerena na učenika*, Zagreb: Školske novine (str. 153-174)
7. Grgurić, N. Jakubin, M. (1996), *Vizuelno-likovni odgoj i obrazovanje*, Zagreb: Educa
8. Jurić, V. (1986), *Struktuiranje integralne metodike prirodno-znanstvenog područja*
9. Muradbegović, M. (1968), *Kompleksni i monografski postupak u početnom čitanju*, Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije
10. Pedagoška periodika i časopisi
11. Odabrani radovi iz stručnih i znanstvenih časopisa
12. Materijali s nastave

Napomene

Tokom III semestra, studenti će u okviru nastavnog predmeta *Metodika nastavnog rada* realizirati **Praktičnu nastavu** u odgojno-obrazovnim ustanovama u ukupnom opterećenju od 3 ECTS (studijski program *Pedagogija*) i 0,5 ECTS (studijski program *Specijalna pedagogija*).

Praktična nastava predstavlja vrlo značajan dio pripreme i osposobljavanja studenata za obavljanje poslova definiranih Nastavnim planom i programom. Praktična nastava realizira se načelno od 6. do 15. sedmice, a raspored i dinamika ovise o broju studenata te dogovoru s odgojno-obrazovnim ustanovama. O načinu realizacije *Praktične nastave* studenti će biti blagovremeno informirani.

